

Șerban Dimitrie STURDZA

Member of the European Parliament
European Conservatives and Reformists Group
Committee on Regional Development
Committee on Foreign Affairs
Committee on Budgetary Control
Chair of the Delegation for relations with the countries of South Asia
Member of the Conference of Delegation Chairs
Delegation for relations with the Maghreb countries
Delegation for relations with the Federative Republic of Brazil
Delegation to the Euro-Latin American Parliamentary Assembly

Strasbourg, 3 aprilie 2025

CĂTRE:

Doamna Marta KOS, Comisar european pentru Verinătate și Exandere

Obiectul scrisorii: *Utilizarea în actele juridice ale instituțiilor europene a denumirii oficiale și corecte a Republicii Moldova (RM) și necesitatea evitării oricărei suprapuneri cu clișeele propagandei ruse orientate împotriva României și a Uniunii Europene.*

Stimată doamnă Comisar,

Subiectul în care vă scriu este unul de maximă sensibilitate pentru națiunea română și statul român pe care le reprezint în Parlamentul European.

Constat cu regret și îngrijorare utilizarea la nivelul unor instituții europene (Parlamentul European, Comisia Europeană, Consiliul European), atunci când este vorba despre statul post-sovietic Republica Moldova, a unei denumiri diferite de denumirea oficială și corectă a acestui stat candidat la aderarea la UE și care este în continuare membru al Comunității Statelor Independente (CSI) dirijate de la Kremlin.

Astfel, denumirea oficială și corectă a **Republicii Moldova** este substituită, deliberat sau involuntar, în unele acte ale instituțiilor europene cu o denumire incorectă, a unui stat inexistent în prezent, și anume: **Moldova**, termen istoric și geografic foarte precis, care face **parte inseparabilă din patrimoniul cultural, istoric și identitar al statului național și unitar român și desemnează o parte teritorială importantă din interiorul actualelor frontiere ale României, implicit din cuprinsul UE.**

Așa cum bine se cunoaște, **Declarația de Independență, Constituția Republicii Moldova și legislația acesteia nu utilizează altă denumire a statului decât cea oficială: Republica Moldova.** Acest stat post-sovietic apărut în 1991 în foste teritorii ale României a fost înregistrat

la ONU, la 2 martie 1992, **cu denumirea de Republica Moldova, nu Moldova**, conform Rezoluției Adunării Generale A/RES/46/223¹.

Denumirea actuală a Republicii Moldova a fost instituită la 23 mai 1991 prin Hotărârea Sovietului Suprem al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești (RSSM) de legislatura a XII-a, prin care fosta republică unională **RSSM a fost redenumită în Republica Moldova**, iar Sovietul Suprem a devenit primul Parlament al noii Republici Moldova.

Substituirea denumirii oficiale a statului post-sovietic Republica Moldova cu denumirea istorică și geografică Moldova creează confuzie și generează temeri privind alinierea nedeliberată a instituțiilor europene la clișeele propagandei Kremlinului.

Simpla utilizare în actele juridice ale instituțiilor europene a altei denumiri decât cea oficială și corectă a statului post-sovietic Republica Moldova cuprinde un imens potențial provocator, fiind susceptibilă de manipulare politică/geopolitică prin limbaj.

Exprim opinia că substituirea denumirii oficiale a Republicii Moldova, în actele juridice oficiale ale instituțiilor europene, cu termenul istoric și geografic Moldova este **interpretabilă ca sugerând modificări de frontieră și justificând pretenții teritoriale asupra României**, succesorul de drept al statului Moldova (1359-1859). Aceasta în timp ce Republica Moldova, apărută în 1991 într-un teritoriu românesc anexat de URSS, nu este succesor de drept al statului Moldova. În accepția tratatelor în vigoare, Republica Moldova este „**succesor local și în parte al fostei URSS**”, chiar dacă identitatea majorității populației acestui stat este una românească.

Nu există nicio premisă logică, obiectivă sau juridică pentru ca instituțiile europene să recurgă, în actele lor oficiale, asemenea propagandei ruse, la o astfel de **substituire terminologică cu un uriaș potențial de manipulare politică/geopolitică**.

Sunt de părere că limbajul juridic și oficial al instituțiilor europene nu trebuie să admită alți termeni și alte formule decât cele oficiale. Termenul istoric, geografic și politic **Moldova**, ca denumire a statului care a existat neîntrerupt între 1359 și 1859, și noul termen politic **Republica Moldova nu sunt interschimbabili**.

Sub aspect geografic raportul dintre **Republica Moldova** și **Moldova**, ca state distincte, este ca între **parte și în reg**. Așadar, **Moldova nu este Republica Moldova**, după cum nici **Republica Moldova nu este Moldova**. Asistăm la un caz concret în care **corectitudinea politică se impune**.

Doresc să precizez că am fost contactat de mulți cetățeni ai României și ai Republicii Moldova care ne-au transmis **consternarea și protestul lor** în legătură cu faptul pe care îl găsim deosebit de grav al substituirii denumirii oficiale a Republicii Moldova cu termenul istoric și geografic

¹ Admission of the Republic of Moldova to membership in the United Nations, Resolution A/RES/46/223 / adopted by the General Assembly at the 82nd plenary meeting, 2 Mar. 1992. <https://digitallibrary.un.org/record/147693?v=pdf#files>

Moldova, la unison cu propaganda antiromânească și antieuropeană a Federației Ruse, cum că statul post-sovietic Republica Moldova apărut în 1991 ar fi identic cu **Moldova, stat medieval existent între 1359 și 1859 și al cărui succesor de drept este România.**

Statul românesc **Moldova** a avut o **existență politică neîntreruptă timp de jumătate de mileniu (1359-1859)**, chiar dacă a suportat două amputări teritoriale (*debelatio*) în 1775, prin anexarea de către Imperiul Habsburgic a părții septentrionale a țării, redenumită **Bucovina**, și în 1812, prin anexarea de către Imperiul Rus a părții estice a țării, redenumită **Basarabia (interfluviul Nistru-Prut)**².

Este general cunoscut că **Moldova a fuzionat în 1859 cu Valahia, formând România modernă.** Astfel, partea de răsărit a României de astăzi reprezintă **regiunea istorică Moldova**, situată între Munții Carpați și râul Prut, frontiera externă actuală a UE.

Moldova, în sensul deplin, istoric și geografic al termenului, având o istorie multiseclară, cuprinde un spațiu cu mult mai mare decât noul stat post-sovietic Republica Moldova proclamat în 1991 în cuprinsul a 6 județe întregi și părți din alte 2 județe ale României anexate de URSS la RSS Ucraineană în 28 iunie 1940 și anume județele Bălți, Cahul, Cetatea Albă (parțial), Lăpușna, Orhei, Soroca, Tighina și Hoini (parțial).

Așadar, **Moldova, distinctă de Republica Moldova, este parte inseparabilă a României și a UE**, în timp ce Republica Moldova este unul dintre noile state post-sovietice având statutul oficial de candidat la aderare la UE.

Autoritățile Federației Ruse și propaganda rusă întrețin voit confuzia dintre denumirea **Republica Moldova** și termenul istoric și geografic **Moldova**, alimentând astfel **pretenții teritoriale față de România, stat membru al UE.**

Astfel, la 17 ianuarie 2017 președintele rus Vladimir Putin i-a făcut cadou președintelui pro-rus de atunci al Republicii Moldova, Igor Dodon, aflat în vizită oficială la Moscova, o harta a Principatului medieval Moldova. Mulțumindu-i lui Putin pentru gestul său încărcat de semnificații simbolice pe planul geopoliticii din regiune, Dodon a declarat pentru agențiile de presă de la Moscova că „**jumătate din teritoriul actual al României este moldovenesc**” și, exprimându-și regretul că Rusia nu a anexat în 1812 întreaga Moldova istorică, ci doar partea ei de răsărit, a adăugat că „**dacă Imperiul Rus nu s-ar fi oprit la Prut, am fi avut acum o Moldova întregită**”. În context, președintele antieuropean a subliniat dorința să de a anula Acordul de Asociere al Republicii Moldova cu EU dacă Partidul Socialiștilor va câștiga alegerile parlamentare din 2018.

² A se vedea **Declarația de independență a Republicii Moldova** din 27 august 1991. „CONSIDERÂND actele de dezmembrare a teritoriului național de la 1775 și 1812 ca fiind în contradicție cu dreptul istoric și de neam și cu statutul juridic al Țării Moldovei, acte infirmate de întreaga evoluție a istoriei și de voința liber exprimată a populației Basarabiei și Bucovinei;” (§ 3).

Republica Moldova este, prin populația sa majoritar românească, al doilea stat românesc pe continentul nostru.

Denumirea istorică și geografică **Moldova**, atunci când este utilizată pentru substituirea denumirii politice Republica Moldova, poate fi productivă lexical, iar cuvintelor formate în paradigma acestei denumiri istorice li se pot atribui conotații etnice artificiale, cultivate de **curentul moldovenist de sorginte stalinistă** în scopul îndepărtării românilor din actuala Republică Moldova de Patria lor istorică și etnică România, precum și îndepărtării acestora de marea familie europeană și readucerea lor în siajul Moscovei.

Așa cum s-a arătat în documente anterioare ale instituțiilor europene, națiunea română a fost victima anexiunii sovietice din 1940, ca urmare a aplicării prevederilor Protocolului adițional secret al Pactului Ribbentrop-Molotov semnat între Germania nazistă și Rusia comunistă³. A se vedea în acest sens Rezoluția Parlamentului European *Importanța memoriei istorice europene pentru viitorul Europei* din 19 septembrie 2019⁴, în care se arată că în iunie 1940 URSS "a ocupat și a anexat părți din România – teritorii care nu au fost niciodată returnate".

Cazul Republicii Moldova este unui particular și neordinar. În acest caz nu putem accepta că termenul **Moldova** utilizat în actele instituțiilor europene ar fi doar o formă scurtă („*short name*”) a denumirii complete a statului post-sovietic Republica Moldova.

De altfel, observăm că în legislația Republicii Moldova, **forma abreviată utilizată pentru denumirea oficială a statului este acronimul RM**. În cazul în care instituțiile europene ar insista pe folosirea în actele lor oficiale atât a denumirii oficiale și complete a statului post-sovietic Republica Moldova, cât și pe folosirea unei forme scurte, formulăm cu titlu de sugestie propunerea de a utiliza alternativ **acronimul RM** (de la Republica Moldova), așa cum se procedează în cazul denumirii Uniunii Europene însăși și al denumirilor unor instituții sau organisme europene (de exemplu, abrevierile UE pentru **Uniunea Europeană**, PE pentru **Parlamentul European**, CE pentru **Comisia Europeană**, CONS UE pentru **Consiliul Uniunii Europene**, JAI pentru **Consiliul Justiție și Afaceri Europene**).

³ A se vedea *Declarația de independență a Republicii Moldova* din 27 august 1991. „LUÎND ACT de faptul că Parlamentele multor state în declarațiile lor consideră înțelegerea încheiată la 23 august 1939, între Guvernul URSS și Guvernul Germaniei, ca nulă *ab initio* și cer lichidarea consecințelor politico-juridice ale acesteia, fapt relevant și de Conferința internațională „Pactul Molotov-Ribbentrop și consecințele sale pentru Basarabia” prin Declarația de la Chișinău, adoptată la 28 iunie 1991;” (§ 5) și „SUBLINIIND că fără consultarea populației din Basarabia, nordul Bucovinei și ținutul Herța, ocupate prin forță la 28 iunie 1940, precum și a celei din RASS Moldovenească (Transnistria), formată la 12 octombrie 1924, Sovietul Suprem al URSS, încălcând chiar prerogativele sale constituționale; a adoptat la 2 august 1940 „Legea URSS cu privire la formarea RSS Moldovenești unionale”, iar Prezidiul său a emis la 4 noiembrie 1940 „Decretul cu privire la stabilirea graniței între RSS Ucraineană și RSS Moldovenească”, acte normative prin care s-a încercat, în absența oricărui temei juridic real, justificarea dezmembrării acestor teritorii și apartenența noii republici la URSS;” (§ 6).

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52019IP0021>

Observăm de asemenea că instituțiile de stat ale Republicii Moldova utilizează frecvent și invariabil o singură abreviere a denumirii statului, anume **abrevierea RM**², și nu utilizează niciodată forma abreviată **Moldova**.

Cunoașteți, bineînțeles, că, într-o situație similară, o dispută aprigă între Republica Elenă (Grecia) și **Republica Macedonia de Nord** a marcat relațiile dintre cele două state timp 27 de ani (până în 2018). Abia după soluționarea acestei dispute a devenit finalmente posibilă deblocarea procedurilor de aderare a Republicii Macedonia de Nord la UE și NATO.

În legătură cu denumirea oficială și corectă a statului post-sovietic Republica Moldova în unele limbi europene au mai existat dispute care, din fericire, au fost soluționate pozitiv. De exemplu, actuala denumire a acestui stat în limba germană este **Republik Moldau**. Aceasta a înlocuit denumirea **Republik Moldawien**, care admitea conotații etnice artificiale menite să le atribuie românilor majoritari din Republica Moldova o identitate distinctă de cea română.

Orice tentativă de substituție deliberată a denumirii oficiale a Republicii Moldova (RM) cu termenul istoric și geografic Moldova echivalează cu o provocare politică asumată îndreptată împotriva României și cu o incitare publică împotriva integrității ei teritoriale.

Din perspectiva celor arătate mai sus, am fi deosebit de recunoscători dacă ați putea ține cont pe viitor de observațiile cuprinse în prezenta adresă-sesizare, evitând, atât în actele oficiale, cât și în discursul public, substituția denumirii oficiale și corecte a **Republicii Moldova (abreviat RM)** cu termenul istoric și geografic consacrat **Moldova**, care desemnează în prezent o regiune istorică a unui stat membru al UE: **România, singura succesoare de drept a Principatului medieval Moldova**.

Cu respect,

Șerban-Dimitrie STURDZA,
membru al Parlamentului European

---

² De exemplu, Poliția de frontieră a RM: <https://www.border.gov.md/legislatie-calatorie>;
Agenția Rezerve Materiale a RM: <https://rezerve.gov.md/ro/content/guvernul-rm>;
Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare a RM: <https://ancd.gov.md/ro/content/cooperare-guvernul-rm> ;
Primăria municipiului Chișinău: <https://comert.chisinau.md/libview.php?l=ro&ide=84&id=282&t=/Informatii-utile/Modificari-la-legislatie/Modificari-la-Legea-RM-nr-1100-din-30062000-restrictii-la-comercializarea-berii>